

ART-KINO

javna ustanova u kulturi
Krešimirova 2, Rijeka, Hrvatska
Tel.: 051 323 262
Faks: 051 323 275
e-mail: ured@art-kino.org
OIB: 12254758142
MB: 2998050
Transakcijski račun: 2360000-1102348678
IBAN: HR2423600001102348678
www.art-kino.org



Klasa: 021-10/22-03/19
Ur. br: 2170/01-21-22-2

U Rijeci, 12. prosinca 2022.

Upravno vijeće

PRIJEDLOG PLANA RADA I RAZVITKA USTANOVE ART-KINO ZA 2023. GODINU

Ravnateljica:
Slobodanka Mišković, dipl.soc.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "S. Mišković", is written over a faint circular stamp or watermark.

O ART-KINU

Art-kino je javna ustanova čije je područje djelovanja filmska umjetnost i kultura, a osnovano je od strane Grada Rijeke. Glavna se programska djelatnost ustanove odvija u prostorima *Art-kina Croatia* i u *Dječjoj kući*, dok je u svrhu dodatnog proširenja prostora za redovne i medijacijske programe u prosincu 2015. godine otvoreno *Mini Art-kino*, a za potrebe održavanja filmskih radionica za mlade i *Art-kino Lab*. Pored toga što je promotor filmske kulture općenito, ustanova ima i vrlo važnu ulogu platforme za razvoj i promociju riječke audiovizualne djelatnosti. Sveukupno, dakle, gledajući ono nije samo mjesto prikazivanja i gledanja filmova, već i rasprave o njima, edukacije, komunikacije i istraživanja umjetnosti pokretnih slika (filmska refleksija i refleksija filma, ukratko). Ono je, isto tako, posvećeno razvoju novih generacija publike, kao i novim programima i praksama prezentacije i interpretacije filma. Zbog toga je 2016. godine osnovana i *Specijalna filmska knjižnica* Art-kina s brojnom knjižnom, časopisnom i audiovizualnom građom.

Dječja kuća, koja je predstavljala jedan od programskih pravaca Europske prijestolnice kulture, otvorena je u prvom kvartalu 2021. godine, a radi se o novom gradskom prostoru kulture čiji su sadržaji namijenjeni djeci do 12 godina i u kojoj Art-kino održava svoj redovni filmski program za djecu (*Obiteljski program*) te dio filmskog edukativnog programa (*Škola u kinu*). No, kako je *Dječja kuća* namijenjena aktivnom uključivanju djece u kulturne sadržaje grada, odnosno poticanju dječje kreativnosti, u njoj se održavaju i filmske radionice (snimanje, zvuk, montaža) u – za tu svrhu – prilagođenim i tehnološki opremljenim prostorijama.

Tijekom prethodnih godina rada ustanova je, zahvaljujući različitim strategijama, razvila prepoznatljivu programsku koncepciju kojom se na više načina obogaćuje filmska ponuda, ali, još važnije, i kultura u gradu Rijeci. Zasnovano na raznolikosti pristupa mediju filma, kino je svoje djelovanje usmjerilo u četiri glavna pravca, rad kojih obuhvaća: *filmski program, rad s djecom i mladima, obrazovne i medijacijske programe te podršku filmskoj produkciji*. Time se na jednom mjestu objedinilo prikazivačke, distribucijske i edukacijske funkcije te pružila prilika i drugim javnim uslugama potrebnim za ukupan razvoj filmske djelatnosti u Rijeci.

Kao i prijašnjih godina, Art-kino je svoju *programsku koncepciju* temeljilo na umjetničkoj značajnosti, svijesti o obrazovnoj ulozi kulturnih institucija, njihovoj odgovornosti za razvoj cjelovitog kulturnog polja u kojem djeluju te otvorenosti prema potrebama zajednice, a *vrijednosti* svog djelovanja na umjetničkoj izvrsnosti, otvorenosti, društvenoj odgovornosti, predanosti i integritetu te, naravno, znanju.

Zbog svega navedenog Art-kino i dalje ostaje jedino mjesto u Rijeci čiji se filmski program, pored redovne distribucije koja se prikazuje repertoarno, sastoji od kombinacije kinotečnog programa te suvremene domaće, regionalne, europske i svjetske, uglavnom nezavisne, produkcije umjetničkog filma putem raznih ciklusa (autorskih, nacionalnih, tematskih...), filmskih premijera i gostovanja različitih festivala (Filmske mutacije, Subversive Film Festival, Animafest, Human Rights Film Festival...). Program obuhvaća igrane, animirane, dokumentarne, eksperimentalne te neprofesijske filmove duže i kraće forme, a nadopunjen je i čestim medijacijskim aktivnostima (predavanja, diskusije, gostovanja filmskih umjetnika, predstavljanje publikacija, izložbe itd.), dok ključnu programsku inovaciju predstavlja povezivanje filma s drugim umjetnostima (film i novi mediji, kino-koncert).

Raznolikost svog programa Art-kino ostvaruje zahvaljujući brojnim suradnjama, od kojih se posebno ističu one s Hrvatskim filmskim savezom i Hrvatskim državnim arhivom (Hrvatska kinoteka), Zagreb filmom, Animafestom, 25FPS-om, Zagrebačkim i Motovunskim filmskim festivalom, Human Rights Film Festivalom, Kinom Mediteran, Udrugom Vanima te Slovenskom i Jugoslovenskom kinotekom. Pored toga, ustanova surađuje, osobito na lokalnoj razini, s brojnim

udrugama i ustanovama u kulturi, školama, veleposlanstvima, institutima, fakultetima i pojedincima. Art-kino je, također, član mreže Europa Cinemas, CICAÉ - Confédération Internationale des Cinémas d'Art et d'Essai, ECFA – European Children's Film Association te Hrvatske mreže neovisnih kinoprikazivača (Kino mreža).

Ipak, moramo napomenuti kako smo se, nakon svjetske pandemije u kojoj je kultura bila jedno od najpogođenijih područja, suočili s drugom velikom krizom i ogromnim porastom cijena energenata što je dodatno otežalo naš rad i planiranje. Unatoč tome, zahvaljujući brzim i inovativnim prilagodbama, suradnjama, umrežavanju i fleksibilnom programiranju, nastojat ćemo u cijelosti realizirati predloženi program, imajući na umu brojna ograničenja i izazove, ali istovremeno i potencijale kulture kao kompleksnog sustava koji nadilazi estetsku dimenziju te doprinosi formiranju sustava vrijednosti i identiteta, kulturnoj raznolikosti, lokalnom kulturnom i ekonomskom razvoju te jačoj društvenoj koheziji.

1. PLAN FILMSKIH PROGRAMA – PLAN ZA 2023. GODINU

Filmski program Art-kina od samog početka je jasno profiliran, a podijeljen je na šest dijelova kako bi se u njega uključile, osim prikazivačkih, i komponente kao što su edukacija, medijacija, razvoj publike, inovacija, suradnja, multimedija, promocija... Raznolikost i raznovrsnost programa, koji se bazira na visokim produkcijskim standardima, ostvaruje se ravnopravnim odnosom kako prema suvremenoj domaćoj, europskoj i svjetskoj filmskoj produkciji, tako i naslovima iz bogate riznice svjetskog filma koji se raspoređuju po različitim kinotečnim, autorskim, žanrovskim ili tematskim ciklusima, kao i ciklusima eksperimentalnih i neprofесиjskih filmova, revijama namijenjenima ciljanoj publici, programima koji za cilj imaju promoviranje filmske djelatnosti putem organiziranih premijernih prikazivanja filmova nastalih u lokalnoj i nacionalnoj produkciji, zatim specifičnim edukacijskim programima itd.

U 2023. godini program će se nastaviti s autorskim ciklusima i posebnim programima te s različitim inovativnim programskim formatima, što ustvari znači da će se nastaviti s razvojem novih ili daljnjim osmišljavanjem starijih programa koje je Art-kino dosad samostalno realiziralo (Adaptacija. Čitanje filma, Kino kustos, Kulturno kino, Kino klasik), a koji su se pokazali perspektivnima jer su, uza premijere, upravo oni među najposjećenijima. Razlog je, svakako, taj što ti programi publici pored uobičajenog odlaska u kino nude priliku nadograđivanja filmskog iskustva (putem premještanja na nove lokacije, osvještavanja ili nudi novog *ključa* za gledanje značajnih naslova, povezivanjem filma s drugim umjetnostima ili umjetničkim formama itd.). Također, nastavit će se i s brojnim suradnjama koje uključuju gostovanja raznih festivala te ciklusa nacionalnih kinematografija, kao i posebnih suradnji.

Stoga ćemo i u narednoj godini zadržati svoju osnovnu programsku koncepciju te razvijati raznovrsnu i kontinuiranu ponudu filmova koji su prošli test vremena ili kvalitete s programom za djecu i mlade, a bit ćemo i filmsko središte s odgojnim i obrazovnim programima, mjesto razvoja filmske kulture s usmjerenjem na sve dobne i društvene skupine, kao i živo središte gradskog društvenog života. Onoliko koliko će to biti moguće, Kino će djelovati kao katalizator pozitivnih promjena u zajednici te kao mjesto susreta i dijaloga o aktualnim, dakle bitnim društvenim temama koje će povezivati i angažirati tu istu zajednicu. U ostvarivanju programa ono će i dalje nastaviti uz filmska prikazivanja ugošćavati ugledne domaće i strane filmske umjetnike, teoretičare, sveučilišne profesore i, uopće, intelektualce čija su se sudjelovanja pokazala zanimljivima i poticajnim za našu publiku.

Autorski i kinotečni ciklusi

Art-kino je jedino kino u Rijeci i široj okolici koje pruža kontinuiran program filmova od posebnog povijesnog značaja i umjetničke vrijednosti te u kojem se često prikazuju retrospektive posvećene pojedinim autorima, glumcima, žanrovima, temama, filmskim pravcima... Autorski i kinotečni programi nužni su jer se time publici osigurava pristupačnost filmskih naslova koji prikazuju osobine i daju presjek određenih filmskih razdoblja i stilova, kako kroz opuse pojedinih tako i kroz cikluse čitavih grupa autora. Dodatna vrijednost ovih programa su sadržaji i materijali koji publici pružaju priliku da steknu šira znanja o filmskoj umjetnosti jer istaknuti teoretičari filma, filmski kritičari, intelektualci i umjetnici pripremaju uvode u cikluse, kao i popratne programske tekstove i druge materijale.

U 2023. godini Art-kino će nastaviti s prikazivanjem pojedinih redateljskih opusa i ostvarenja te tako i dalje raditi na uspostavljanju što bolje komunikacije s mlađom publikom koja ove programe rado posjećuje, a kojima se filmovi nude kao poticaji za sudjelovanje u promišljanju filmske umjetnosti.

Autorski i kinotečni ciklusi su sljedeći:

Kultno kino se na programu Art-kina nalazi od rujna 2016. godine, a sadržaj ovog projekta je prikazivanje važnih filmskih ostvarenja uz uvod filmskog stručnjaka. Naime, prije svake projekcije publici se u obavijesnom izlaganju upućuje u osobitost filmskih elemenata, uvodi u društveno-kulturni kontekst njegovog nastanka te daju posebne zanimljivosti o režiseru, glumcima, snimanju i sl. Program se pokazao vrlo uspješnim jer svaka projekcija privuče brojnu, generacijski šaroliku publiku, koju, treba istaknuti, većinom čine mladi. Ovogodišnji primjeri: *Prizori iz bračnog života* (Ingmar Bergman, 1974.), *Kum* (Francis Ford Coppola, 1972.), *Diskretni šarm buržoazije* (Louis Buñuel, 1972.), *Maratonci trče počasni krug* (Slobodan Šijan, 1982.), *Na zmajevom putu* (Bruce Lee, 1972.) i *Kralj pornića* (P. T. Anderson, 1997.).

Kino klasik je pak potprogram Kulturnog kina, a zamišljen je kao susret gledatelja s filmovima koji su na neki način obilježili njihove živote ili određeno razdoblje života, a važni su i za samu filmsku umjetnost. Ovogodišnji primjeri: *Pjevajmo na kiši* (Stanley Donen i Gene Kelly, 1952.) i *Hirošima moja ljubavi* (Alain Resnais, 1959.)

Kino kustos je program koji Art-kino provodi od listopada 2017. godine. Program je namijenjen razvoju filmske kulture kroz uvodna predavanja istaknutih osoba iz raznih područja djelovanja (arhitekti, književnici, glazbenici, profesori, znanstvenici, sportaši...). Sudionici sami odabiru film koji je za njih bio poticajan i prenose publici svoje viđenje njegove važnosti; ovim se putem ističe višedimenzionalnost filmskog stvaralaštva te njegova moć da utječe na razna područja društva. Ovogodišnji primjer: *Bulevar Sumraka* (kino kustos: Rajko Grlić).

Ciklusi pak posvećeni određenom autoru, redatelju, glumcu ili pojedinom filmskom razdoblju sastoje se od retrospektiva filmova koji se prikazuju putem različitih programskih formata raspoređenih u kraće (recimo, *Ponedjeljak s Bertoluccijem*, *Tragom Ivica Vidovića*) ili duže vremenske cjeline (*Godina Federica Fellinija*), a uključeni su u druge kinotečne programe ili se prikazuju samostalno. Cilj im je bolje upoznavanje (prvenstveno mlađeg dijela publike) s djelom odabranog autora – zbog čega se prije projekcija pojedinih naslova angažiraju filmski stručnjaci kako bi se filmski opus lakše smjestio u kontekst te sagledao u široj slici svjetskoga filma – kao i pružanje mogućnosti gledanja teže dostupnih filmova na velikom platnu.

Ovogodišnji primjeri su ciklusi *Mira Furlan utorkom*, *Pasolini 1922-2022*. i *Zagrebačka škola crtanog filma – ostavština*. Do kraja pak godine u Art-kinu će se održati i program posvećen svestranom autoru koji je također sudjelovao u razvoju animacije na ovim prostorima, Fadilu

Hadžiću, dok je od europskih autora za studeni i prosinac potvrđeno održavanje ciklusa posvećenog redatelju Françoisu Truffautu povodom devedesete godišnjice njegova rođenja.

U 2023. godini Art-kino će nastaviti s prikazivanjem pojedinih filmskih opusa i ostvarenja te će i dalje raditi na uspostavljanju što bolje komunikacije s mladom publikom koja ove programe rado posjećuje i kojoj se filmovi nude kao potencijalni kreativni poticaj.

Tako se tijekom sljedeće godine, a vezano uz domaću kinematografiju, planira zajednički ciklus posvećen redatelju Vatroslavu Mimici (stogodišnjica rođenja) te scenografu Željku Senečiću (devedesetogodišnjica); prvom kao ključnom modernističkom filmskom autoru 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća (razdoblje tzv. autorskog filma) te drugom kao vjerojatno najvažnijem scenografskom autoru hrvatskoga filma, ujedno redatelju i scenaristu, koji se pored igranofilmskog iskazao i u TV-filmskom i dramskom mediju te slikarstvu. Razlog povezivanja dvojice autora jest taj što je Art-kino već radilo retrospektivu Mimićinih filmova pa bi htjelo izbjeći repriziranje i umjesto toga uvrstiti naslove koji se dosad nisu prikazivali pa će u ciklus biti uvršteni sljedeći filmovi: *Seljačka buna 1573*, *Banović Strahinja* i *Događaj* (kao vezivno tkivo dvojice autora) te *Kuća B. Žižića* i *Limeni bubanj* V. Schlöndorffa.

Sljedeće godine obilježava se i šezdesetogodišnjica od održavanja prvog GEFF-a (*Genre Film Festival*), našeg najvažnijeg *festivala nekonvencionalnog filma* (odnosno, amaterskog, avangardnog i eksperimentalnog filma), čiji je idejni pokretač Mihovil Pansini, a koji se inspirirao ne samo filmom, već i glazbom (Muzički biennale Zagreb), avangardnim slikarstvom (Gorgona i Nove tendencije) te kazalištem (Internacionalni festival studentskih kazališta). Sveukupno su održana četiri izdanja festivala, u njegovom radu su sudjelovali brojni neprofesionalni i profesionalni filmski autori iz filmskih klubova Zagreba, Splita, Sarajeva, Beograda, Ljubljane itd, a na njegovom programu našli su se filmovi tada vodećih svjetskih avangardnih umjetnika (A. Warhol, J. Mekas, S. Brakhage...) te domaćih autora eksperimentalnog (T. Gotovac, V. Petek, I. L. Galeta, I. Martinac), animiranog (Z. Bourek, D. Vukotić, N. Dragić) i profesionalnog filma (P. Đorđević, K. Aćimović- Godina, Ž. Žilnik, D. Makavejev, L. Zafranović...) pa će Art-kino rad ovog festivala obilježiti prigodnim filmsko-diskurzivnim programom.

Od regionalnih autora, u planu je retrospektiva filmova istaknutog srpskog režisera, scenarista, predavača i pisca Živojina Pavlovića, čiji je opus trajno vezan uz 'stilsku' odrednicu *crni talas*, a filmska karijera uz srpsku i slovensku kinematografiju, stoga se u ciklus kane uključiti filmovi: *Buđenje pacova*, *Kad budem mrtav i beo*, *Rdeće klasje* i *Nasvidenje v prihodni vojni*. Riječ je o redatelju koji je u igrani film dospio kao filmofil i kinoamater preko beogradske Kinoteke koja je svojevremeno fungirala kao rasadnik mladih sineasta (M. Babac, V. Rakonjac, D. Makavejev...), a svoj je umjetnički rukopis formirao u duhu egzistencijalizma, stoga ne iznenađuje što su njegovi filmovi tematski posvećeni seciranju ljudskih slabosti, likovi pripadnici društvene margine osuđeni na propast, a stilski prosede postavljen u naturalističkom ključu s *jasnom sklonošću prema 'poetici surovosti' i 'estetici odvratnosti'* (Filmski leksikon), što ga je u očima službene kritike s jedne strane svrstalo među najistaknutije jugoslavenske redatelje, a s druge na listu nepoželjnih autora zbog koje je bio izbačen s beogradske Akademije za pozorište, film, radio i televiziju, a filmove bio prinuđen snimati u Sloveniji te se posvetiti pisanju kao izvoru vlastite egzistencije. Uvod u retrospektivu bit će organiziran u vidu diskurzivnog programa posvećenog ovom autoru.

Povodom pak stogodišnjice rođenja britanskog filmskog kritičara, teoretičara i redatelja Lindsaya Andersona Art-kino će iskoristiti priliku i dio svog programa posvetiti stilskom pravcu Free cinema i britanskom socijalnom realizmu koji je snažno obilježio kraj 50-ih i čitavu dekadu 60-ih godina prošlog stoljeća, a kako bi se njime više-manje zaokružilo čitav pravac u program će biti uključeni filmovi najistaknutijih predstavnika žanra, poput: *Look back in anger* T. Richardsona, *Saturday evening*, *Sunday morning* K. Reizsa, *This sporting life* i *If...* spomenutog autora te *Kes* K.

Loacha kao vjerojatno najpoznatijeg, i još uvijek aktivnog, britanskog autora posvećenog socijalnoj tematici (*kitchen sink realism*) i političkom filmu.

Od svjetskih autora, na program će se uvrstiti ciklus posvećen redatelju Davidu Lynchu, zasigurno najvećem predstavniku nadrealističke poetike u američkoj kinematografiji što je odrednica koja ga čini prilično usamljenom pojavom među sjevernoameričkim redateljima, pogotovo ako se u obzir uzmu njegovi filmski uzori (Fellini, Buñuel, Tati i Bergman). Svoju karijeru filmskog umjetnika započeo je kratkometražnim filmovima koji su svoju estetiku do vizualnog i auditivnog vrhunca doveli u prvom cjelovečernjem filmu *Eraserhead*, također prvom kulturnom naslovu iz redateljevog opusa, koji je pak zacrtao osnovne značajke njegovog stila: prizori koncipirani kao audiovizualne instalacije sa snažnim ikonografskim nabojem koji svoju logiku ne crpe u konvencionalnom, odnosno uzročno-posljedičnom stvaranju priče, već u asocijativnom koje često balansira između grotesknog i banalnog te uznemirujućeg i idiličnog. Razvidno je to i u njegovom filmskom opusu sastavljenom od prividno konvencionalnih naslova (*Čovjek slon* i *Straightova priča*) te izrazito modernističkih ostvarenja (*Twin Peaks*, *Izgubljena cesta*, *Mulholland Drive* i *Unutrašnje carstvo*) koja svoj idealni spoj pronalaze u filmovima *Plavi baršun* i *Divlji u srcu* (Zlatna palma). Zasluge za doprinos sedmoj umjetnosti autoru su iskazane Akademijinom nagradom i Zlatnim lavom za životno djelo. Kao uvod u autorski ciklus bit će organiziran diskurzivni program na kojem će sudjelovati filmski stručnjaci.

Iranski režiser, scenarist, fotograf, pjesnik i producent Abbas Kiarostami još je jedno lice svjetske kinematografije koje će svoje mjesto pronaći na programu Art-kina za sljedeću godinu. Ovaj autor s izrazito bogatom filmografijom karijeru je započeo kao pripadnik iranskog novog vala koji je obilježio dekadu i pol kinematografije te zemlje i pozicionirao je na filmskoj karti svijeta, a odlikovali su ga izrazito poetski intonirani dijalozi i alegorijski pristup priči koja svoje teme pronalazi u odnosu prema političkom. Sam autor istaknuo se u svom radu s djecom (*Putnik*, *Gdje je kuća mojega prijatelja?*, film kojim je privukao pažnju svjetske javnosti), radnju filmova često je smještao u zabačena područja svoje zemlje (tzv. Koker trilogija), snimajući ih u žanru dokufikcijskog filma kojim je uspješno zamagljivao odnos stvarnosti i fikcije (*Krupni plan*, *I život se nastavlja*), poigravajući se pritom gledateljevim očekivanjima i iskustvom, dok u njegovom opusu značajnu ulogu ima tema putovanja kroz koja provlači svoje opsesivne teme ljudskog odnosa prema životu i smrti, posljedičnoj prolaznosti (prostora, vremena, čovjeka). Filmove je u poznijoj dobi snimao i izvan granica Irana, a zbog svojih stilskih preokupacija kritika ga je često dovodila u vezu s talijanskim neorealizmom, francuskim novim valom i opusom indijskog redatelja Satyajita Raya.

Adaptacija. Čitanje filma novi je program Art-kina s kojim se krenulo u ljeto prošle godine, a projekt je bio sufinanciran od strane Ministarstva kulture i medija u sklopu programa *Godina čitanja 2021*; program je nastavljen i ove godine, a podržan je od strane Primorsko-goranske županije. *Adaptacije* su pokrenute s namjerom povezivanja filma i književnosti, dok su njihov primarni cilj poticanje kako čitanja knjiga i gledanja filmova, tako i razumijevanja tih umjetničkih formi putem uspoređivanja sličnosti i razlika njihovih izražajnih sredstava čemu je, u konačnici, cilj pokušaj stvaranja upućenijeg konzumenta kulturnih sadržaja. Poticaj za nastanak programa nalazi se u činjenici da književnost predstavlja neiscrпно vrelo za filmsku umjetnost pa su tako brojni filmovi nastali kao adaptacija određenog književnog djela. Dovodeći pak u odnos književnost i film, program je, isto tako, zamišljen kao dijalog književnika, scenarista i redatelja u čiji je fokus stavljen upravo pojam adaptacije i njezino razumijevanje putem prijelazne, odnosno književno-filmske forme scenarija kojom se čitatelju nadograđuje iskustvo gledanja i *vice versa*, a tom se graničnom formom, u kojoj se ukrštaju književnost i film, sudionike istovremeno upućuje i u stručna znanja, ne nužno samo filmološka jer smisao programa jest razvijanje čitalačkih i gledalačkih kompetencija putem uspoređivanja i razumijevanja različitih formi umjetnosti i njihovih specifičnosti te poticanje kritičkog, ali i kreativnog mišljenja u susretu s djelatnim pojedincima.

Također, kako Art-kino u svom sastavu ima i Specijalnu filmsku knjižnicu u sklopu koje se održava komplementarni program *Film izvan okvira* kojim se promovira filmska literatura i potiče na proučavanje i raspravu o filmu, ovim se programom ujedno radi i na popularizaciji knjižnice jer ona u svom filmskom fundusu posjeduje i književne predloške. U radu programa *Adaptacija. Čitanje filma* sudjelovali su autori (književnici, scenaristi i redatelji) te moderatori diskusija (književnici, novinari, profesori i kritičari), a za potrebe projekta oformljen je i Čitateljski klub koji je bio njegov glavni protagonist.

Premijere hrvatskih (i stranih) filmova

Art-kino je, pored Zagreba, često jedino mjesto u Hrvatskoj koje sustavno promovira hrvatski film, stoga je važan segment njegovog djelovanja održavanje premijera filmova domaćih autora, kao i onih autora u čijim su projektima sudjelovali i hrvatski producenti (tzv. većinske ili manjinske koprodukcije). Povodom tih prikazivanja u Art-kino dolaze filmski djelatnici – redatelji, glumci, producenti... – kako bi publika s njima mogla razgovarati te dobiti što bolji uvid u proces nastajanja i razvijanja filma, a svakako je pritom važno napomenuti kako je to jedan od programa koje riječka publika redovito posjećuje u velikom broju. Premijerna prikazivanja od iznimnog su značaja za Art-kino i njegovu publiku, ali isto tako i za nacionalnu kinematografiju, stoga ne postoji razlog da se s ovom praksom ne nastavi i u sljedećoj, 2023. godini. U dosadašnjem razdoblju održane su sljedeće premijere filmova: *Košnica* (Blerta Basholli, 2021.), *Titan* (Julia Ducournau, 2021.), *Tvornice radnicima* (Srđan Kovačević, 2021.), *Luzzu* (Alex Camilleri, 2021.), *Veće od traume* (Vedrana Pribačić, 2022.), *Žica* (Tiha K. Gudac, 2021.), *Prasica* (Tijana Zinajić, 2021.), *Baci se na pod* (Nina Violić, 2022.) i *Ono što smo dijelili* (Kamila Kuc, 2021.), dok se do kraja godine planiraju održati i premijere nagrađivanih debitantskih filmova Juraja Lerotića *Sigurno mjesto*, inače hrvatskog kandidata za Oscara, te *Stric* redateljskog tandema David Kapac i Andrija Mardešić.

Poticanje lokalnih produkcija

Vrlo važan segment djelovanja Art-kina jest i sudjelovanje u poticanju i vidljivosti lokalnih produkcija i prikazivanja njihovih filmova pa se u njemu redovito održavaju premijere filmova riječkih autora, filmova o Rijeci, kao i filmova snimanih u Rijeci. Također, filmovi koji su ostvarili financijsku potporu posredstvom *Programa javnih potreba u kulturi grada Rijeke* te *Sporazumom o suradnji* Grada Rijeke i Hrvatskog audiovizualnog centra (koji je potpisan još 2009. godine) svoju premijeru imaju upravo u Art-kinu. Cilj ovih potpora je, jamačno, jačanje filmskog stvaralaštva kako o Rijeci, tako i u njoj. Drugim riječima, pružajući podršku riječkoj filmskoj produkciji kroz osiguranje dovoljnog prikazivačkog prostora i promociju filmova, Kino doprinosi njezinom jačanju i uključivanju filmskih djelatnika u nacionalne i međunarodne okvire filmske industrije. Na taj je način Art-kino doista postalo čvorište razvoja filmske djelatnosti u Rijeci i regiji. Tijekom godine održane su sljedeće lokalne premijere: *Glazba spaja/Moj svijet na tanjuru* (Laura Marchig, 2022.), *Yunaci rocka* (David Petrović, 2022.), *Duga resa* (Umjetnički kolektiv Škart) i *Mlungu – Bijeli kralj* (David Lušičić, 2022.).

Isto tako, Art-kino će nastaviti praksu održavanja premijernih prikazivanja filmova uz komplementarne sadržaje poput koncerata glazbenih skupina koje su sudjelovale u nastajanju filma. Ova se praksa pokazala kao izvrstan način za širenje kruga publike i povećanje vidljivosti pojedinih filmskih naslova.

Ciklusi nacionalnih kinematografija

Ciklusi nacionalnih kinematografija važan su dio programa jer publika Art-kina ima priliku vidjeti brojne filmove velikih i važnih kinematografija, a nerijetko je to i jedina prilika riječkim gledateljima da te naslove pogledaju u kinu jer isti najčešće ne ulaze u redovnu hrvatsku

distribuciju. U sljedećoj godini planira se s daljnjim razvojem ovih ciklusa koji filmofilima pružaju uvid u raznolikost svjetskog filmskog stvaralaštva.

Neki od dosadašnjih programa nacionalnih kinematografija: Ciklus turskoga filma, Tjedan suvremenog korejskog filma, Ciklus češkog filma, Ciklus poljskog filma, Ciklus japanskog filma itd.

Filmski festivali

U Art-kinu se od samog početka, dakle već više od deset godina prikazuju izbori iz programa Filmskih mutacija, Animafesta, Zagreb Film Festivala, Festivala mediteranskog filma Split, 25 FPS – festivala eksperimentalnog filma i videa, Human Rights Film Festivala, Subversive Film Festivala i drugih značajnih hrvatskih filmskih festivala.

Od 2009. godine Art-kino ugošćava i Manhattan Short Film Festival, festival kratkometražnih filmova koji se paralelno održava na brojnim lokacijama diljem svijeta, a na kojem publika ima priliku glasati za najbolji film i glumce. Od 2018. godine filmovi koji su odabrani od festivalskog žirija ulaze u utrku za nagradu Oscar.

Neki od filmova s filmskih festivala ne ulaze u redovnu distribuciju te je ovo jedina prilika riječkoj publici da pogledaju suvremene filmske naslove, što znatno doprinosi decentralizaciji kulturne ponude u Hrvatskoj. Pri izboru filmova vodi se računa o kvaliteti i ekskluzivnosti filmskih naslova.

Pored toga, Art-kino je domaćin dvama riječkim festivalima, što za cilj ima dodatno osnaživanje lokalne filmske djelatnosti. Festival *STIFF – Međunarodni festival studentskog filma* prvi je hrvatski međunarodni festival koji prikazuje isključivo studentske i debitantske filmove, a nastao je u produkciji Studentskog kulturnog centra Sveučilišta u Rijeci (SKC) te je organiziran u suradnji s udrugom Filmaktiv; cilj mu je predstaviti studentima i lokalnoj publici najbolje od svjetske studentske filmske produkcije. Pored *STIFF*-a, Art-kino tehničku i organizacijsku podršku osigurava i *History Film Festivalu*, riječkom filmskom festivalu međunarodnog karaktera koji prikazuje i vrednuje isključivo povijesni dokumentarni film nastao u okviru nezavisnih produkcija i produkcija TV-kompanija.

Posebni programi

Ovaj dio programa dogovara se u suradnji s ostalim kulturnim ustanovama ili institucijama iz Rijeke, Hrvatske, regije ili Europe i spada u kategoriju multimedijalnih projekata, čime Art-kino pruža mogućnost konceptualnim i inim umjetnicima za predstavljanjem svoga rada riječkoj publici, kao i podršku udrugama, muzejima, kazalištima u planiranju vlastitih projekata za čiju kvalitetnu realizaciju ne posjeduju organizacijske, prostorne, tehničke i/ili ljudske resurse. U 2023. godini planira se daljnji nastavak suradnji, a ovogodišnji je primjer takve suradnje bio program *Make Up – Make Down: Videoretrospektiva Sanje Iveković za kino* koju je Art-kino radilo s Muzejom suvremene umjetnosti u Rijeci i Udrugom Film-protufilm.

2. PLAN PROGRAMA ZA DJECU I MLADE

Škola u kinu

Art-kino izuzetnu pažnju pridaje poticanju razvoja filmske pismenosti i kulture kod djece i mladih, te to predstavlja jednu od ključnih programskih i strateških odrednica Art-kina u predstojećem razdoblju. Naime, edukacija djece s ciljem razvoja filmske pismenosti, u smislu poticanja sposobnosti recepcije, analize i kritičkog vrednovanja filmskih sadržaja, postala je nužnost, i to ne samo u Hrvatskoj, nego i šire.

Audiovizualni sadržaji su u životima djece sveprisutni od najranije dobi, stoga ona pokazuju iznimnu sklonost navedenom obliku izražavanja. Upravo zbog toga, djeci je potrebno omogućiti

prikladne alate pomoću kojih će moći kontekstualizirati ono što gledaju, ali i sustavno stjecati kritičke vještine kako bi se snašli u šumi slika koje ih svakodnevno okružuju. Art-kino svojim programom *Škole u kinu* cilja na razvoj sposobnosti usvajanja i interpretacije filmskih sadržaja kod djece i mladih i to kroz gledanje istih u odgovarajućim uvjetima kino dvorane. Nadalje, educirati djecu o filmu kroz predavanja o pojedinim elementima filmskog jezika, kao i širem kontekstu filmskog sadržaja koji se gleda, ne bi li se razvila sposobnost analize i kasnijeg kritičkog vrednovanja filma te, konačno, selektivnost pri izboru filmova kroz prikazivanje naslova različitih povijesnih razdoblja, te različitih geografskih podneblja (s naglaskom na europski i domaći film).

Dodatna okolnost koja je svojevremeno ukazivala na potrebu edukacije djece na polju filma bila je i ta da je prema Planu i programu za hrvatski jezik za osnovne škole, koji je do početka 2019. godine bio na snazi, bilo propisano održavanje nastave s područja Medijske kulture od 1. do 8. razreda, kao jedne od četiriju predmetnih sastavnica Hrvatskog jezika. Međutim, početkom 2019. donesen je novi kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije koji je donio promjenu strukture predmeta Hrvatski jezik odnosno podijelio istu na tri međusobno povezana predmetna područja: hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo, kultura i mediji. Novi kurikulum postepeno se uvodio za učenike pojedinih razreda osnovnih škola i gimnazija u razdoblju od školske godine 2019/2020. pa sve do školske godine 2021/2023. kada novi kurikulum ulazi u potpunu primjenu.

Tijekom 2022. godine Art-kino je u sklopu izrade jedinstvenog ŠUK-ovog kataloga za nastavnike namijenjenog osnovnim i srednjim školama sudjelovalo i u izradi Metodičkih priprema za pojedine filmske naslove koji je nastao u suradnji s pedagoškim stručnjacima kako bi se učiteljima i nastavnicima omogućilo kvalitetniju metodičku obradu na školskom satu nakon gledanja filma. Izrada prvog stručnog školskog kataloga filmova dio je projekta *Kino magistrale* koji se provodi u obalnim gradovima (Rijeka, Split i Dubrovnik), što jadransku regiju čini prvom koja od ove jeseni implementira u svoj rad originalni školski program medijske kulture i pismenosti. Partneri Art-kina u provedbi ovog projekta su Kino Mediteran i Kinoteka Zlatna vrata iz Splita i Kinematografi iz Dubrovnika.

Art-kino je svoj program *Škole u kinu* tijekom godina podijelilo na tri zasebna segmenta: program za vrtiće, program za osnovne škole te program za srednje škole. Navedena struktura zadržat će se i u sljedećoj godini.

Program za dječje vrtiće

Program za 2023. nastavak je dosadašnjeg koncepta koji se temelji na stavljanju fokusa na upoznavanje djece predškolskog uzrasta s kinom i filmom (ponajprije animiranim, koji je djeci tog uzrasta i najsrodniji). Pri selekciji filmova vodi se računa da je riječ o filmovima s pozitivnim sadržajem i porukom, filmovima koji potiču imaginaciju i maštu, kao i prosocijalno ponašanje (razvoj tolerancije, empatije, zajedništva, altruizma), te svojom dužinom trajanja odgovaraju navedenoj dobi. Konačno, filmovi moraju imati jasnu pouku koju djeca mogu razumjeti i s njome se poistovjetiti. U pogledu naslova koji bi se prikazali u ovom programu, to su odabrani blokovi kratkometražnih animiranih filmovi iz serijala o profesoru Baltazaru i *Malih letećih medvjeda*, hrvatski i europski animirani kratkometražni filmovi recentnije produkcije (*Koyaa*, *Animirani filmovi Ivane Guljašević Kuman*), dugometražni animirani filmovi jednostavnije fabule, primjerice *Mama Muu se vraća kući*, *Hrabri mališan 2*, *Nevjerojatna priča o divovskoj kruški*, *Gordon i Paddy* itd. Svi navedeni filmovi sadržajem su prilagođeni navedenim karakteristikama filma za djecu predškolskog uzrasta, a cijela selekcija filmova za vrtićki uzrast u potpunosti je europske i domaće produkcije.

U ovom kontekstu svakako je potrebno istaći činjenicu kako dio filmova koji se prikazuju u ovom programu (npr. prof. Baltazar, *Leteći medvjedi*, filmovi Ivane Guljašević) predstavljaju

ekranizaciju popularnih slikovnica ili su, prema animiranom predlošku, kasnije objavljene slikovnice. To omogućava povezivanje pisanog teksta i filma te usporedbu istih nakon posjeta kinu što je vrlo važan segment obrazovnog dijela programa za djecu vrtićkog i predškolskog uzrasta.

Svojim trajanjem ovaj je program prilagođen kako manjoj djeci (programi do 30 min), tako i predškolskom uzrastu (programi do 80 min). U drugom dijelu 2022., kao i u 2023. godini, održavanje programa za predškolske ustanove nastavlja se odvijati u kinodvorani Art-kina i u Dječjoj kući, gdje smo tokom tekuće 2022. godine izmjestili svoje (filmske) programe za djecu i mlade. Preseljenje u kinodvoranu u Dječjoj kući za ovaj program znači i povećani broj termina, samim tim i veći broj radnika, budući da je kapacitetom znatno manja od kinodvorane Art-kina Croatia.

Program *Škola u kinu* za osnovne škole

Projekt *Škola u kinu* provodi se od 2009. godine i od svog nastanka do danas konstantno se razvijao i unapređivao, što je rezultiralo činjenicom da je uvelike prepoznat i izvan Rijeke kao primjer pozitivne, kontinuirane i dinamične prakse na području razvoja filmske kulture kod djece.

Povezivanje nastave iz Hrvatskog jezika, ali i drugih predmeta, s posjetom kinu kao oblikom odgojno-obrazovne aktivnosti predstavlja idealnu priliku da se planirani programski sadržaji iz raznih područja ostvare izvan škole, a time potakne i radost otkrivanja i istraživanja.

Prema novom kurikulumu za Hrvatski jezik iz 2019. godine *Medijska kultura* više ne funkcionira kao zasebna predmetna sastavnica, već se mediji, pa tako i film (te posjet kinu i filmskim programima i festivalima), navode unutar područja *Kultura i mediji* kroz razradu pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda te sadržaja i preporuka za ostvarivanje tog predmetnog područja. Navedeno znači kako je i program *Škola u kinu* bilo potrebno modificirati tako da se u prijelaznom razdoblju (od 2019. do 2023.) nadovezivao na teme vezane uz film unutar nastave Medijske kulture, kao i uz filmske teme obuhvaćene nastavom *Kultura i mediji*, prema novom kurikulumu.

S obzirom na proteklo poduže razdoblje obilježeno raznim okolnostima koje su školama otežavale provođenje redovne nastave te drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti van škole (školski štrajk krajem 2019. te epidemija koronavirusa u razdoblju od 2020. do početka 2022. godine), teško je predvidjeti učinak uvođenja novog kurikuluma za Hrvatski jezik na sadržaje iz medijske i filmske kulture u osnovnim školama. Vjerujemo, a i buduće projekcije idu u prihod tome da će nastavnici i profesori nastaviti odabirati filmski medij i posjet kinu, odnosno program *Škola u kinu*, kao sadržaj koji će ne samo pridonijeti ostvarivanju zadanih odgojno-obrazovnih ishoda u predmetu Hrvatski jezik (ali i u drugim predmetima kao nastavno sredstvo), već i prvenstveno u smislu poticanja osobnog razvoja te aktivnog uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

U pogledu sadržaja programa *Škola u kinu*, odnosno izbora filmova koji su uvršteni u godišnje filmske kataloge, kriteriji će i dalje biti raznolikost, kvaliteta i relevantnost filmova u širem kontekstu. Pri selekciji filmova za *Školu u kinu* vodit će se računa o zastupljenosti svih filmskih rodova (animirani, igrani i dokumentarni film). Također, u program će se svakako uvrstiti i tzv. dječji filmski klasici, recentnija europska i hrvatska filmska produkcija za djecu i mlade, kao i primjeri umjetnički kvalitetnije filmske produkcije za djecu i mlade neeuropske provenijencije. Time ćemo djecu i mlade upoznavati s filmovima koje nisu imali prilike gledati ili nisu u njihovom fokusu interesa (npr. europski film).

Program *Škola u kinu* ima još jedan važan cilj, a to je stvoriti naviku kod djece i mladih da filmove gledaju ponajprije u prostoru kinodvorane. Današnje gledalačko iskustvo, posebice kod mladih generacija, temelji se na neodgovarajućim medijima, odnosno uređajima (računala, tableti, mobiteli...), što onemogućuje fokusiranost, recepciju i ispravno, te kvalitetno razumijevanje filma kod gledatelja. Djecu i mlade potrebno je naučiti kako je centralno mjesto za gledanje filmova – kino. Postoji i još jedan izazov u tom pogledu. Među djecom i mladima potrebno je popularizirati

film kao medij, s obzirom na povećanje udjela kraćih medijskih sadržaja koje djeca i mladi danas konzumiraju na raznim platformama (tv i web serije, video klipovi...).

Stoga ovaj program ima više specifičnih ciljeva: aktivan razvoj sposobnosti recepcije filma, vještina kritičkog vrednovanja filma, te selektivnost pri odabiru filmskih sadržaja za konzumiranje. Konačno, cilj je stvoriti i kasnije održati kod djece i mladih navike odlaska u kino, koje treba ostati primarno mjesto za gledanje filma. Cilj je da generacije djece koje sudjeluju u programu *Škola u kinu* jednoga dana postanu osviještena i educirana filmska publika koja posjeduje znanje „čitanja“ filma na ispravan način.

Art-kino će stoga i u 2023. godini ponuditi školama filmski program koji će biti popraćen i uvodnim predavanjima na razne teme i kontekste koji se odnose na dani film, te im tako omogućiti da dio nastave provedu upravo u kinu.

Namjera je u predstojećem razdoblju povećati broj osnovnih škola koje posjećuju Art-kino u sklopu programa. Kino pritom pokušava što je više moguće olakšati obrazovnim institucijama provođenje svog programa u školama kroz uvođenje individualnih dogovora dolazaka s vrtićima i školama tijekom cijele školske godine, gdje se, što je više moguće, prilagođavamo njihovom individualnom školskom rasporedu, kao i kroz omogućavanje posjeta kinu bez financijske naknade (što je posebno važno školama koje se ne nalaze u samom centru grada). Pored riječkih, i dalje je u planu uključivanje što više škola iz općina u riječkom prstenu, kao i čitave Primorsko-goranske županije.

Program koji se predlaže za 2023. godinu nastavak je koncepcije programa *Škola u kinu* koja uključuje povezivanje tema koje se odnose na film prema novom ili starom kurikulumu sa samim programom koji se provodi u kinu. Program *Škola u kinu* zadržat će i u 2023. fleksibilnu strukturu tako da filmovi nisu striktno vezani uz određeni razred osnovnih škola, već je preporuka pojedinog filma postavljena na način da se može uklopiti u nastavu više pojedinih razreda/uzrasta (dva ili tri razreda osnovne škole), što je u skladu s tendencijom omogućavanja nastavnicima veće slobode u izboru načina provedbe nastave, odnosno sadržaja kojima će postići određeni odgojno-obrazovni ishod.

U nastavku dajemo prikaz okvirne strukture programa *Škola u kinu* za osnovne škole:

- 1–2. **razred - teme:** animirani film, lutkarski film, crtani film, filmska priča, slijed događaja u filmu – prikazuju se animirani filmovi (kratkometražni, srednjometražni ili dugometražni) jednostavne i linearne fabule kao npr. dugometražni crtani klasici Zagreb Filma (*Čarobnjakov šešir*, *Čudesna šuma*), recentnija produkcija dugometražnih i kratkometražnih europskih i hrvatskih animiranih filmova (*Mama Muu se vraća kući*, *Gordon i Paddy*, *Ježeva kuća...*)
- 2–3. **razred - teme:** filmska priča, slijed događaja u filmu, lik u filmu, film za djecu – prikazuju se filmovi linearne fabule kako bi djeca lakše pratila slijed događaja u filmu, te primjeri europske produkcije filmova za djecu ili dječji filmski klasici (npr. *Čudnovate zgode Šegrta Hlapića*, *Vrapčić Richard*, *Pčelica Maja...*)
- 3–4. **razred - teme:** film za djecu, glumac, usporedba knjige i filma – prikazuju se tzv. dječji filmski klasici ili domaći filmovi za djecu primjeren djeci nižih razreda osnovne škole kao i filmske adaptacije lektirnih naslova (npr. *Bijeli očnjak*, *Mali princ*, *Vuk samotnjak*, *Vlak u snijegu*, *Lassie se vraća kući...*)
- 4–5. **razred - teme:** usporedba knjige i filma, filmski rodovi – prikazuju se filmovi koji su primjer kvalitetne ekranizacije lektirnih naslova ali i recentnije filmske produkcije za djecu i predadolescente (npr. *Pinokio*, *Družba Pere Kvržice*, *Starac i roda*, *Rocca mijenja svijet...*)
- 5–6. **razred - teme:** filmski rodovi, animirani film, filmska izražajna sredstva – prikazuju se filmovi koji su primjer kvalitetne svjetske i europske filmske produkcije za predadolescente (npr. *Phantom boy*, *Haker*, *Moje neobično ljeto s Tess*, *Moj brat lovi dinosaure...*)

- 6–8. razred - teme: filmska izražajna sredstva, igrani film, animirani film, scenarij – prikazuju se filmovi koji su primjer kvalitetne svjetske i europske filmske produkcije za adolescente (npr. *Uvijek svoja, Ljeto u Brooklynu, Moj tata kobasica, Moj život kao tikvica...*)
8. razred - teme: igrani film zrelije i kompleksnije tematike – prikazuju se filmovi primjereni dobu gledatelja i tematike koja je tom dobu razumljiva i zanimljiva, s naglaskom na recentnu europsku produkciju (npr. *Mala mama, Ljeto kada sam naučila letjeti...*)

Pored unaprijed utvrđenog programa *Škola u kinu*, koji se školama šalje početkom školske godine, program se tijekom godine povremeno nadopunjuje kvalitetnim tekućim kino naslovima te prigodnim naslovima povezanim uz obilježavanje obljetnica/svjetskih dana.

U pogledu dinamike izvedbe programa, intencija nam je da učenici posjete kino najmanje jednom tijekom pojedinog polugodišta. Program bi uključivao dva ciklusa: prvi, od kraja rujna do sredine prosinca te drugi, od veljače do lipnja. Broj projekcija ovisio bi o konačnom broju prijava osnovnih škola, ali bi taj broj bio oko 90 projekcija godišnje. Održavanje projekcija iz programa *Škola u kinu* predviđeno je u kinodvorani Art-kina u Dječjoj kući, a sve projekcije s brojem djece koji prelazi kapacitet navedene kinodvorane (75), održavat će se u kinodvorani Art-kina Croatia.

Pri izboru filmova vodit će se računa da je sadržaj zanimljiv, u širem aspektu aktualan i primjeren za pojedini uzrast, te da je riječ o kvalitetnim filmskim naslovima.

Online Škola u kinu

U kontekstu novonastalih okolnosti vezanih za pandemiju COVID-19 u Hrvatskoj, ali i ostatku svijeta, bila je obustavljena kinoprikazivačka djelatnost i održavanje nastave u školama zbog čega je provođenje programa *Škola u kinu* bilo onemogućeno u dosadašnjem modusu organiziranog dolaska u kino. Stoga je Art-kino za vrijeme trajanja tih novonastalih okolnosti nudilo školama mogućnost gledanja pojedinih naslova iz godišnjeg kataloga filmova i *online*. Navedeno se pokazalo vrlo uspješnim, ali i najbezbolnijim načinom da se prebrodi ovaj krizni period te zadrži kontakt sa školama i kontinuitet u provođenju programa.

Međutim, jedna od najsnažnijih i inicijalnih postavki programa *Škole u kinu* je, između ostalog, poticanje gledanja filmova u kinu gdje je fokus djece isključivo na filmu i smatramo kako navedeno mora ostati prevladavajući princip provođenja programa za djecu i mlade. S obzirom na normalizaciju epidemioloških i inih okolnosti, u ovom trenutku Art-kino ne razmišlja o uvođenju online inačice programa. Dakako, ukaže li se potreba za alternativnim načinima održavanja projekcija zbog neplaniranih situacija, svakako ćemo omogućiti *online* komponentu programa *Škola u kinu*.

Program Škola u kinu za srednje škole

U srednjoškolskom programu fokus je stavljen na uklapanje pojedinih filmova u nastavu raznih predmeta i to onih koji sadržajem i temama koreliraju s temama tog specifičnog predmeta. Također, u novim se kurikulumima za nastavni predmet Hrvatski jezik, kako za gimnazije tako i za srednje strukovne škole, film, odnosno audiovizualni izvori spominju kao jedan od ponuđenih sadržaja za postizanje odgojno-obrazovnih ishoda iz predmetnog područja Kultura i mediji. Stoga će u srednjoškolskom obrazovanju film kao i do sada prvenstveno biti tretiran kao pomoć u ovladavanju nastavnih sadržaja (tj. film kao nastavno sredstvo), a manje kao samostalni nastavni sadržaj, osim naravno u školama u kojima je predviđena nastava i s područja filma ili srodnih područja. Kako se kod srednjoškolskog uzrasta presumira da su učenici prethodno, dakle tijekom osnovnoškolskog obrazovanja, stekli nužne kompetencije za kritičko gledanje filmova te da su savladali osnovne pojmove filmskog jezika (filmska izražajna sredstva, filmske konvencije, tehnike i druge elemente), program za srednje škole fokusira se na mogućnost korelacije sadržaja filmova s nastavom iz pojedinih predmeta, ali i mogućnost obrade filma kao samostalnog nastavnog sadržaja. Dodatno, program *Škola u kinu* za srednje škole predstavlja i svojevrsni kanal za

prezentaciju vrijednih filmskih naslova recentnije produkcije te kao vid razvoja buduće publike kina. Predmetni program ima nekoliko specifičnih ciljeva: podizanje razine filmske pismenosti kod mladih u smislu razvoja sposobnosti kritičkog vrednovanja i analize filmova, razvoj publike našeg kina (u smislu familijarizacije srednjoškolaca s kvalitetnim filmom) te promicanje pozitivnih društvenih vrijednosti kao što su društvena inkluzija, ravnopravnost, tolerancija, solidarnost, demokracija i poštivanje različitosti. Programom *Škola u kinu* želi se kod mladih skrenuti posebnu pažnju na domaću i europsku filmsku produkciju, kao protutežu pretežito američkoj *major* filmskoj produkciji koju mladi najčešće gledaju. U tom pogledu, držimo da program *Škola u kinu* pridonosi i razvoju selektivnosti mladih naraštaja pri izboru filmova kako bi se izbjeglo nekritično i neselektivno pristupanje gledanju filmova. Smatramo da i kod ovog uzrasta valja provedbom ovog programa ustrajati na podizanju nivoa filmske pismenosti, što u konačnici dovodi do selektivnosti pri odabiru filmova te stjecanju kritičkih kompetencija za gledanje istih. To je posebno važno ako se u obzir uzme rad na razvoju buduće publike naše ustanove, kao i činjenicu da mladi u srednjoškolskoj dobi manje posjećuju kina.

Kriteriji za selekciju filmova koji se prikazuju u sklopu *Škole u kinu* za srednje škole isti su kao i prethodnih godina. To prije svega znači zastupljenost svih filmskih rodova, davanje prednosti europskoj i domaćoj recentnijoj filmskoj produkciji, te zastupljenosti i tzv. *filmskih klasika* kao i općenitom ustrajanju na promociji kvalitetnog i vrijednog filma.

Pored unaprijed utvrđenog programa *Škola u kinu*, koji se školama šalje početkom školske godine, program se tijekom godine povremeno nadopunjuje kvalitetnim tekućim kino naslovima te prigodnim naslovima povezanim uz obilježavanje obljetnica/svjetskih dana. Tijekom 2023. godine planira se održati okvirno 35 projekcija za srednjoškolce.

Primjeri naslova koji će biti prikazani u 2023. godini su:

- Igrani filmovi recentnije hrvatske i europske produkcije: *Murina*, *Dnevnik Diane Budisavljević*, *Lijepo mi je s tobom*, *znaš*, *Nije ti život pjesma Havaja*, *Mala mama Influencerica*, *Julien u sredini*, *La Mif...*
- Igrani filmovi recentnije ne-europske produkcije: *Zovem se Baghdad*, *Lady Bird*, *Zajednica*, *Zelena knjiga: vodič za život*, *Minari*, *Yesterday...*
- Dokumentarni filmovi: *Okus cementa*, *Oblak*, *Tko bi rekao – fantazije umreženog svijeta*, *Sretan Božić*, *Yiwu*, *Ispod sunca*, *Usidjelice*, *Bez naslova...*
- Lektirni naslovi: *Kiklop*, *Gospoda Glembajevi...*
- Filmski klasici: *Društvo mrtvih pjesnika*, *Cinema Paradiso...*

3. PLAN PROGRAMA ZA DJEČJU KUĆU U 2023. GODINI

Rad s djecom i mladima u Art-kinu

Uz redovni filmski program koji je temelj djelovanja ustanove, Art-kino kontinuirano radi na poticanju razvoja filmske kulture kod djece i mladih što također predstavlja jedan od ključnih programskih odrednica ove ustanove. Programi Art-kina za djecu i mlade koje valja istaknuti jesu: *Škola u kinu*, *Putujuće filmske radionice*, *Kino-dan*, *Festival Tobogan*, *Festival VAFI&RAFI* i drugi. U ovu skupinu uključili bismo i edukacijsko-radionički program koji provodimo za učitelje, nastavnike i profesore u osnovnim i srednjim školama na polju medijske kulture (*Riječki dani medijske pismenosti*). Također, Art-kino je sudjelovalo u programu Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020. godine ponajprije u programskom pravcu *Dječja kuća*. Iz programskog pravca nastao je istoimeni kulturni centar Dječja kuća, prvi takav objekt u Hrvatskoj čija posebnost leži u načinu rada s djecom i roditeljima koji u njoj provode vrijeme te u područjima rada i temama kojima se djeca u njoj bave. Svi programi i aktivnosti Dječje kuće produkt su rada četiriju gradskih kulturnih ustanova

između kojih je i Art-kino, koje su otvorenjem Kuće 2021. godine dobile i dodatan fizički prostor za razvoj i širenje svojih programa namijenjenih djeci.

O Dječjoj kući

Dječja kuća predstavljala je jedan od programskih pravaca Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020. godine i uključivala je razne programe namijenjene djeci do 12 godina. Sam program dobio je 2021. godine i svoju zgradu u rekonstruiranoj Ciglenoj zgradi kao integralni dio projekta *Revitalizacija bivšeg tvorničkog kompleksa Rikard Benčić*, u čijem se krugu već sada nalaze nove zgrade Muzeja grada Rijeke i Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, a u budućnosti će i Gradska knjižnica Rijeka preseliti svoju zgradu u rekonstruirani T-objekt koji se također nalazi u navedenom kompleksu. Projekt Dječje kuće, kako i sam naziv kaže, namijenjen je djeci, točnije njihovom aktivnom uključivanju u kulturne sadržaje grada, a prostor je u službi kreativnog osmišljavanja njihovog slobodnog vremena. U ovom novom, obnovljenom zdanju održavaju se programi Art-kina, Gradske knjižnice Rijeka, Gradskog kazališta lutaka te Muzeja moderne i suvremene umjetnosti kao i drugih aktera u kulturi koji osmišljavaju i provode programe za djecu. Sadržaj Dječje kuće namijenjen je uzrastima do 12 godina, a radno je vrijeme kuće cjelodnevno.

Važnost ovog prostora za programe Art-kina leži u činjenici da je Dječja kuća isključivo namijenjena programima za djecu i edukaciju djece na polju umjetnosti i kulture u kojoj će ona moći stjecati navike posjećivanja kulturnih događanja od najranije dobi te kroz radionice naučiti kako osloboditi kreativni potencijal koji se u njima nalazi, kao i izraziti svoje ideje i osjećaje kroz umjetnost. Ono što je od posebnog značaja za Art-kino jest činjenica da *Dječja kuća* posjeduje sve potrebne prostorne i tehničke uvjete potrebne za održavanje planiranih radioničkih, filmskih, edukacijskih i drugih programa.

Prostori kojima Art-kino upravlja u Dječjoj kući su kinodvorana opremljena najsuvremenijom opremom za reprodukciju slike i zvuka, odnosno laserskim 2k projektorom i pripadajućom lećom za 3D projekcije te Dolby Atmos surround zvučnom tehnologijom, sustavom koji se ovom prilikom prvi puta implementira na ovim prostorima. Osim kinodvorane, Art-kino upravlja s dva manja studija za snimanje i montažu opremljenima *chroma key* površinom za vizualne efekte i kompoziting, dvama 4k kamkorderima, 2 robotske kamere, raznim vrstama mikrofona za svaku namjenu, 6-kanalnim audio snimačem i audio mikserom, sustavom LED rasvjete na nosivoj konstrukciji ili stalcima od 12 led panela i pripadajućom kontrolom, video mikserom s kontrolnim panelom za kreiranje virtualnog studija i prijenose uživo te ostalom potrebnom opremom i softverima za izvođenje radionica i drugih programa. Navedeni prostori i oprema omogućuju izvođenje raznovrsnih edukacijskih programa, od klasičnog igranog i dokumentarnog filma, TV reportaže i radijskih podcasta do digitalne 2D i 3D animacije i vlogova.

Programi koje Art-kino razvija u Dječjoj kući uključuju s jedne strane filmski program koji se odvija u samom prostoru kinodvorane i to redovni filmski program za djecu iz kino distribucije otvoren za javnost, kao i filmski program namijenjen organiziranim posjetima dječjih vrtića i nižih razreda osnovnih škola u sklopu programa *Škola u kinu*.

Drugi smjer razvoja programa Art-kina u Dječjoj kući vezani su uz aktivnosti poticanja kreativnosti, a ponajprije audiovizualnog stvaralaštva. U tom pogledu u planu je niz manjih filmskih radionica i radionica koje imaju poveznice s filmskim medijem. Riječ je o aktivnostima usmjerenima prema poticanju dječjeg stvaralaštva u smislu odgoja novog naraštaja koji će biti aktivni stvaratelji umjetničkih i kulturnih sadržaja, a ne samo pasivni konzumenti istih.

Radionički program u 2023. godini

Art-kino već dugi niz godina ulaže velike napore u poticanje dječjeg filmskog stvaralaštva u našem gradu. U razdoblju od 2017. do 2022. održano je na lokacijama prostora Art-kina i Dječje

kuće niz filmskih radionica (radionice animacije, dokumentarnog filma, eksperimentalnog filma, radionica snimanje video reportaže, sinkronizacije, itd.) te drugih radionica koje imaju poveznicu s audiovizualnim medijem (npr. radionica osmišljavanje video igara, video *mappinga*, izrade optičkih igrački i plakata, itd.). Voditelji tih radionica bili su priznati iiskusni filmski autori kao npr. Boris Poljak, Leon Lučev, Ivan Marušić Klif, Martina Meštrović, Antonija Veljačić, Miloš Tomić, Maša Drndić i drugi. Pritom ne smijemo zaboraviti i dugogodišnji projekt koji smo provodili u riječkim osnovnim školama nazvan *Putujuće filmske radionice*. Ovaj projekt Art-kina sastojao se od provođenja radionica filmskog stvaralaštva u riječkim osnovnim školama. Prvi ciklus radionica bio je proveden na jesen 2015., a u 2017. godini krenulo se s novim ciklusom radionica koji je dovršen početkom 2020. godine. U sklopu tog projekta snimljeno je ukupno jedanaest kratkometražnih igranih i dokumentarnih filmova. Ideja vodilja ovih radionica bila je prenijeti djeci praktična znanja koja su potrebna za snimanje dokumentarnog ili igranog filma, i to počevši od odabira same teme, pisanja kratkog sinopsisa i scenarija, stjecanja osnovnih znanja o filmskim izražajnim sredstvima, snimanja te montaže, kako bi se polaznicima dao uvid u sve produkcijske i postproduksijske faze filma.

Programi koje Art-kino planira u predstojećem razdoblju razvijati u Dječjoj kući uključuju s jedne strane filmski program koji će se odvijati u samom prostoru kinodvorane, i to redovni filmski program za djecu iz kinodistribucije otvoren za javnost, kao i filmski program namijenjen organiziranim posjetama dječjih vrtića i nižih razreda osnovnih škola u sklopu programa Škole u kinu. Drugi smjer razvoja programa vezani su za aktivnosti poticanja kreativnosti, a ponajprije audiovizualnog stvaralaštva.

Imajući u vidu bogato iskustvo u osmišljavanju, organizaciji i provođenju radioničkih programa, koji uključuje kvalitetni praktični rad djece u području filma, Art-kino planira u prostoru Dječje kuće – naravno, u skladu s vlastitim financijskim mogućnostima – intenzivirati svoj rad na ovom polju jer je upravo stjecanje praktičnog znanja o snimanju audiovizualnih djela najviši stupanj filmske pismenosti koji djeca mogu doseći.

Iz tog razloga, cilj nam je pokrenuti sustavnu edukaciju djece i omogućiti im prostor i vrijeme za fakultativno bavljenje animiranim filmom. U Rijeci u ovom trenutku ne postoji ni škola, ni cjelogodišnji program koji bi djeci osnovnoškolskog uzrasta ponudio kontinuiranu edukaciju u polju animiranog filma. Višegodišnje iskustvo Art-kina u organizaciji višednevnih radionica stop-motion animacije i njihova izvrsna posjećenost ukazuje na izraženu potrebu u lokalnoj zajednici za takvim tipom sustavne edukacije. Izvedbena vremenska sekvenca obuhvaćala bi susrete jednom tjedno u trajanju od 2 sata, od siječnja do svibnja 2023. s nastavkom najesen, uz izvanredne susrete po potrebi, te u slučaju pojačanog odaziva, u više grupa.

Sukladno rezultatima evaluacije, program bi se održavao u istom ili pojačanom ciklusu i sljedećih godina, s istim ili novim polaznicama. S obzirom na specifične uvjete rada te dinamici pojedinih grupa, moguće su modifikacije u programu, odnosno prilagodba vremena pojedinih aktivnosti, poput intenzivnijeg rada na izradi scenarija, ili, po potrebi, više vježbi iz animacije te rada na glazbi i zvuku prije animiranja. Uz redovite termine, planirani su susreti s gostujućim predavačima. Radi se o filmskim profesionalcima s iskustvom u animiranom filmu koji svojim angažmanom sudjeluju u podizanju kvalitete radionice i otvaranju vidika za tekuće ili nove radove polaznika radionica.

Pored navedene kompleksne radionice animiranog filma, u planu je održavanje i niza kraćih radionica za niže uzraste i one koji nisu u mogućnosti predano sudjelovati u tom programu, poput radionice optičkih igračaka i radionice kompozitinga. Namjera ovog programa je pružiti djeci uvid u široko kreativno polje medija animiranog filma, ali i filmskog jezika općenito. Medij animacije pruža velike mogućnosti u kreativnom izražavanju djece osnovnoškolskog uzrasta. Polaznici će se

upoznati s osnovnim tehničkim znanjima i pojmovima u animaciji u filmu, naučiti napisati priču koja se može upotrijebiti kao scenarij, razviti vještine timskog rada kroz suradnju, improvizaciju i kreativno upotrebljavati digitalne tehnologije za samoizražavanje. Filmska umjetnost se shvaća kao jedan od popularnijih oblika zabavljanja među djecom osnovnoškolskog naraštaja, ali to otvara i pedagoški značajan izazov vrednovanja društvene funkcije filma jer poznavanje jezika modernosti, jezika filma, omogućuje djeci da imaju širi i potpuniji pogled na svijet oko sebe, ili drugim riječima – filmsko iskustvo.

Ovaj neformalni program filmske edukacije slijedom će niza navedenih aktivnosti pridonijeti filmskoj pismenosti kod djece kroz proučavanje i analizu raznih tipova animiranih filmova te razviti njihove filmske kompetencije osposobivši ih kao stvaratelje animiranih filmova, a u konačnici stvoriti ili produbiti privrženost i razumijevanje za filmsku kulturu.

Osim navedenih aktivnosti, cilj programa je pružiti stabilno i sigurno mjesto susreta s vršnjacima, a aktivnostima usmjerenima poticanju stvaralaštva, pridonijet će odgoju novog naraštaja koji će biti aktivni stvaratelji umjetničkih i kulturnih sadržaja, a ne pasivni konzumenti istih.

U kontekstu radioničkog programa i programskih iskoraka koji su u planu Art-kina za 2023. godinu, otvaranje Dječje kuće stoji kao prilika da se ova vrsta aktivnosti proširi i na srednjoškolski uzrast. Naime, Art-kino je u prethodnom razdoblju organiziralo radioničke programe isključivo za osnovnoškolski uzrast. Međutim, s obzirom na sve veći interes koji iskazuju mladi srednjoškolskog uzrasta za takvom vrstom aktivnosti te nedovoljnom broju edukativnih aktivnosti na polju filmske umjetnosti u Rijeci, smatramo potrebnim pokrenuti jednu filmsku radionicu i za srednjoškolce, pogotovo imajući u vidu mlade iz našeg grada koji su zainteresirani za nastavak školovanja na filmskim školama. Navedena bi radionica obuhvatila sve produkcijske i postprodukcijske faze snimanja audiovizualnog djela, održavala bi se redovito jednom tjedno, a koristili bi se tehnički i prostorni resursi Art-kina koje ustanova ima na raspolaganju u Dječjoj kući. Tu se ponajprije misli na dva studija (za montažu i zvuk) koji se nalaze na drugom katu zgrade. Time bi se bar djelomice popunila svojevrsna praznina koja postoji u neformalnoj edukaciji na polju filma u našem gradu te smatramo, iako je programski Dječja kuća namijenjena prije svega djeci do 12 godina, kako ne postoje zapreke da se ti novi kapaciteti iskoriste i za nešto starije generacije.

Informiranje i promocija programa

Mrežna stranica www.art-kino.org važan je izvor informacija za sve posjetitelje Art-kina te kontinuirano bilježi porast broja posjeta. Otvaranjem Dječje kuće stranica je nadograđena posebnom rubrikom koja bilježi sve filmske aktivnosti Art-kina u sklopu Dječje kuće (projekcije, radionice, najave, obavijesti). Uz stranicu Art-kina, djelatnici kina sudjeluju – zajedno s drugim ustanovama uključenima u rad Dječje kuće – u uređivanju i održavanju nove mrežne stranice *Dječje kuće* i popratnih društvenih mreža. Dodatno, kroz magazin za djecu *Brickzine*, koji vodi gradska knjižnica Rijeka, redovito se promoviraju filmski i drugi programi Art-kina namijenjeni djeci. Uz digitalne alate, kontinuirano se stvaraju i fizički promotivni materijali (leci, plakati, knjižice i sl.) koji će svoju nadogradnju zasigurno imati i u 2023. godini.

4. KVARNERSKA FILMSKA KOMISIJA

U 2023. godini *Kvarnerska filmska komisija* planira nastaviti dosadašnju suradnju s produkcijskim kućama i filmskim profesionalcima zainteresiranima za snimanje na području Rijeke i Primorsko-goranske županije te privlačiti još veći broj stranih i domaćih audiovizualnih projekata.

Upravo zato *Komisija* će nastaviti promovirati Primorsko-goransku županiju kao atraktivnu filmsku destinaciju. Pružat ćemo administrativnu, logističku, obrazovnu i stručnu podršku svim

produkcijama koje su zainteresirane za snimanje te ćemo i dalje biti poveznica između produkcija i lokalne samouprave. Važna zadaća *Kvarnerske filmske komisije* u 2023. godini jest potvrditi poziciju jedne od vodećih filmskih destinacija u Hrvatskoj putem promocije, kao i uspostavom modela korištenja prostora u suradnji s dionicima privatnog sektora, vlasnicima ili zakupcima lokacija od posebnog interesa, također i pružateljima specifičnih usluga potrebnih za vrijeme snimanja.

U 2023. godini planiramo organizirati druge *Kvarnerske filmske susrete*, konferenciju na temu snimanja audiovizualnih djela na području Primorsko-goranske županije. Kvarnerska filmska komisija kroz *Kvarnerske filmske susrete* okuplja filmske radnike i predstavnike lokalne samouprave i uprave, ali i sve ostale koji doprinose prepoznavanju naše županije kao atraktivne filmske destinacije, a sve kako bismo zajedno razgovarali o ciljevima, razvojnim mogućnostima, poticanju lokalnog filmskog stvaralaštva te jačanju međusobne suradnje. Također, u narednoj godini održat će se već četvrto izdanje programa *Kvarner u kratkom* kojim predstavljamo produkcije snimljene na području Primorsko-goranske županije, činimo rad Komisije vidljivijim široj javnosti te otvaramo prostor za učenje i rad mladih.

5. SPECIJALNA FILMSKA KNJIŽNICA ART-KINO

Specijalna filmska knjižnica Art-kino s radom je počela početkom 2016. godine, a trenutačno broji tri inventarne knjige koje obuhvaćaju skoro 800 naslova podijeljenih u Opću i Referentnu zbirku, gotovo 600 časopisa zbirke Periodika (19 naslova) te Audiovizualnu zbirku koja sadrži preko 400 DVD-a suvremenih i klasičnih filmskih naslova.

Specijalna filmska knjižnica smještena je u atriju samog Art-kina i svojom tematikom prva je takve vrste u Hrvatskoj, a posvećena je istraživanju i učenju o filmskoj umjetnosti kroz brojnu dostupnu građu, kao i putem komplementarnog programa *Film izvan okvira* u kojem gostuju autori kako bi predstavili svoja djela vezana za filmsku kulturu, a sastoji se od promocija knjiga i časopisa, razgovora s redateljima i ostalim filmskim stručnjacima te radionica, panela i okruglih stolova. Drugi program, usko povezan s radom knjižnice, *Adaptacija. Čitanje filma* svoju je prvu ediciju 2021. godine obilježio domaćim romanima i adaptacijom istih, dok drugi dio stiže koncem 2022. i donosi kombinaciju europske literature (Ujedinjeno Kraljevstvo, Francuska, Rusija) i svjetske adaptacije (Južna Koreja, Francuska, Jugoslavija).

Tijekom godina prikupljena je građa koja se bavi filmskom kulturom, poviješću, teorijom i tehnikom, kojom se nastoji pokriti sva područja interesa koja vladaju na polju filmske umjetnosti (u rasponu od visoke do popularne kulture), a dosta artefakata prikupilo se putem pretplate na časopise (*Hrvatski filmski ljetopis*, *Sight and Sound*). Knjižnica je obogaćena i vrijednim naslovima iz antikvarijata do kojih je sve teže doći.

Fond Knjižnice mogu koristiti članovi Filmskog kluba Art-kina, a učlanjenje u Filmski klub za djecu i mlade do 15 godina ostvaruje se bez naknade, što je dodatan poticaj za korištenje fonda te razvoj interesa za filmsku umjetnost, a 2022. godine listopad je proglašen studentskim mjesecom u Art-kinu te je omogućena članarina bez naknade za studentsku populaciju.

Katalog knjižnice Art-kina (<https://akc-rijeka.zaki.com.hr>) dio je mrežnog informacijskog sustava ZaKi i njime se članovima omogućava svakodnevno i samostalno pretraživanje dostupnog fonda koji sadrži gotovo 1.400 naslova. Obavijesti o radu knjižnice, kao i o samim aktivnostima vezanima uza nju, mogu se pronaći i na web-stranici Kina (www.art-kino.org).

Knjižnični fond će se i u nadolazećim godinama kontinuirano nadograđivati suvremenom knjižnom i audiovizualnom građom, kao i navedenom periodikom te romanima koji su adaptirani i prate program Art-kina.

Ove je godine Art-kino proglasilo listopad – studentskim mjesecom te zainteresiranim studentima i studenticama nudi ućlanjenje u Filmski klub Art-kina bez naknade. Ono što obiljeŒava od samog poćetka rada Art-kina jest otvorenost studentskoj populaciji kako za studentski rad (biljeterski, blagajnićki i titlerski poslovi) tako i otvorenost prema kreiranju vlastitih programa ili bar izraŒavanja filmskih Œelja. Specijalna knjiŒnica Art-kino svoj će fond pojaćati graćom koja prati kolegije preddiplomskog studija Kulturologije - Pravci u filmskim studijima te diplomskog studija Film u jugoistoćnoj Europi i Politike vizualnosti. Zatim, s preddiplomskog studija Glume i medija kolegiji Uvod u medije, Uvod u filmski jezik, TV, radio i internet, Filmska gluma I i II, te Povijest filma izborni I i II, a na istoimenom diplomskom studiju izborni kolegij Film i filozofija. I za kraj, kolegiji pri odsjeku za kroatistiku - Filmska umjetnost u nastavi. Takoćer, u Rijeci se planira i otvoriti specijalistićki poslijediplomski studija posvećen filmu. Ćesti suradnici Art-kina ujedno su i nositelji ranije navedenih kolegija – Marin Lukanović, Saša Stanić, Dejan Durić i Boris RuŒić takoćer su od samog poćetka vezani uz rad Art-kina.

Takoćer, u 2023. nastaviti će se s provoćenjem komplementarnog programa *Film izvan okvira* kojim će se nastojati objediniti prezentacije kako samih autora, tako i nakladnika te samih filmskih institucija koje u svom radu imaju stavku izdavaćke djelatnosti. Takoćer, u sklopu ovog programa organizirat će se i predavanja filmskih strućnjaka kojima će se nastojati povezati teorijski dio s onim praktićnim, filmskim. Na tom tragu je i novi program Art-kina nazvan *Adaptacija. Ćitanje filma* koji je pokrenut proćle godine s namjerom povezivanja filma i knjiŒevnosti.

U 2023. godini planira se izdavanje knjige *Šifra: Rubeša* koja će na jednom mjestu objediniti tekstove novinara i filmskog kritićara Dragana Rubeše, dugogodišnjeg suradnika Art-kina i jednog od inicijatora osnivanja Ustanove. Radi se o tekstovima koji su pratili mjesećne filmske programe Kina, a zbog Œirokih umjetnićkih interesa autora i njegovih uvida u svjetsku filmsku produkciju te poznavanja povijesti filma, ostali su kao jedini tragovi jednog pregnantnog i lucidnog pera koje je bez ostatka bilo posvećeno Filmu te je kao takvo vrijedno Ćitateljeve paŒnje. Art-kino je zato odlućilo na jednom mjestu sabrati Rubešine tekstove kako bi njima svjedoćilo o doprinosu koji je on 'upisao' u rad Ustanove i njen razvoj, no isto tako i o kontinuiranom razvoju svoje programske koncepcije kojom se Kino uspjesto, zahvaljujući brojnim suradnjama, etablirati kao jedna od središnjih gradskih ustanova u kulturi.

6. SURADNJE I PARTNERSTVA

Art-kino nastoji razvijati suradnićke modele s brojnim organizacijama. Time postiŒemo da naŒi resursi doprinose jaćanju Ćitave rijećke filmske i kulturne scene, da pojedine programe jednostavnije i racionalnije realiziramo te da dolazi do kulturne decentralizacije, dok gledateljima pruŒamo programe koje bismo samostalno ostvarili u puno nepovoljnijim financijskim okolnostima.

Znaćajan aspekt rada Art-kina nalazi se upravo u uspostavljanju suradnji s brojnim filmskim, kulturnim i obrazovnim institucijama, udrugama i Œkolama Ćija djelatnost nije filmska, ali nas upravo film povezuje u cilju Œirenja znanja. OdrŒavanje suradnje s kulturnim institucijama omogućava i suvremenost, ne samo filmsku, već i na razini kulturne forme koja korespondira s problematikom i propitkivanjem sadašnjice, odnosno recentnih socioloŒko-politićkih zbivanja te daje rijećkoj publici uvid u aktualna druŒvena pitanja.

Partneri s kojima je Art-kino u dosadašnjem dijelu godine suraćivalo u izradi programa su sljedeći: Udruga Film-protufilm, Hrvatski audiovizualni centar, Hrvatski drŒavni arhiv, Slovenska kinoteka, Forum Sarajevo, Jadran film, Centar film, Oktobar film, Festival mediteranskog filma Split, Kinomatografi Dubrovnik, Talijanski institut za kulturu u Zagrebu, Distune promotion, Europski parlament, Europa Cinemas, Kreativna Europa – program MEDIA Europske komisije, Europska filmska akademija, Zagreb Film Festival, Restart, Poljska kulturna udruga Polonez, Zaklada Wspieram, Studentski zbor SveućiliŒta u Rijeci, Festival psihologije i medija, Subversive Film Festival,

Animafest Zagreb, Centar za mirovne studije, Studio TiM, Zagreb film, Filmaktiv, Motovun Film Festival, Istra Film, Vrisak Festival, 25 FPS, Manhattan Short Festival, Hrvatski filmski savez, Liburnia Film Festival, Udruga LORI i Veleposlanstvo Republike Češke u Zagrebu.

7. MEDIJSKO PRAĆENJE I PROMOCIJA PROGRAMA

U 2023. godini Art-kino će nastaviti razvijati svoje postojeće komunikacijske i promidžbene modele, unutar dva šira područja djelovanja: održavanje odnosa s trenutnom publikom putem uhodanih mehanizama komunikacije te jačanje digitalne komunikacije s ciljem dosezanja novih posjetitelja, naročito među mlađim generacijama. Prva stavka, vezana uz postojeće načine komunikacije, odnosi se na redovito ažuriranje i unapređenje internetske stranice www.art-kino.org, izradu mjesečnih programskih letaka i plakata te njihovu distribuciju, slanje medijskih najava, pozivnica, newslettera te dogovaranje intervjua i gostovanja gostiju i djelatnika Art-kina u relevantnim novinskim, radijskim i televizijskim programima. Spomenuti su načini važan i nužan dio komunikacije s postojećom publikom, naročito onom starije dobi, a ujedno i jedinstven i nezamjenjiv način promocije kina u fizičkom prostoru grada. S druge pak strane digitalna komunikacija, poglavito putem društvenih mreža, posljednjih se godina profilirala u dominantan medij izravne komunikacije s publikom, vrlo pogodan u sustavnom dosezanju novih i mlađih posjetitelja. U tom će smislu, Art-kino u 2023. pojačano raditi na promociji svog rada putem društvenih mreža, na razini odnosa s javnošću i digitalnog marketinga, s ciljem da se djelovanje Art-kina, osim na razini uobičajene promocije filmskog programa, i u internetskom diskursu predstavi kao kulturno mjesto susreta, aktivnog društvenog angažmana i pozitivne zajednice te kao takvo bude atraktivno i među mlađim generacijama posjetitelja.

8. KAPITALNI PROJEKT: NABAVA OPREME I ODRŽAVANJE OBJEKTA

U 2023. godini nastavit će se s aktivnostima održavanja objekta i opreme, nabave opreme, namještaja i ulaganja u dugotrajnu imovinu radi osiguranja prostornih i tehničkih uvjeta za funkcioniranje Art-kina, Mini Art-kina, Art-kino Laba, Specijalne filmske knjižnice, odnosno medijateke, te Ljetnog Art-kina.

Nabava opreme: planirani rashodi u 2023. godini iznose 71.670,00 € . Rashodi se odnose na nabavu uredske opreme i namještaja, uređaja, strojeva i opreme te nabavu nematerijalne imovine. Od ukupnog iznosa planiranog za nabavu opreme 71.000,00 € bit će pokrivena iz viška prethodnih godina.

Art-kino kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete gledateljskog iskustva, kao i kvaliteti boravka posjetitelja u Art-kinu. Poboljšanje prostornih i tehničkih resursa nužno je zbog potrebe praćenja suvremenih tehnoloških trendova koji se u filmskoj djelatnosti stalno i brzo razvijaju te nameću nove standarde kino-djelatnosti i očekivanja, posebice mlade publike. Stoga u nadolazećem periodu planiramo nabavu novog 4k digitalnog projektora, nabavu kartomata za prodaju ulaznica u Dječjoj kući te drugu audiovizualnu opremu kako bismo osigurali potrebnu kvalitetu slike i zvuka.

Art-kino *Croatia* digitalno je opremljeno 2013. godine uz financijsku podršku Grada Rijeke, Ministarstva kulture te MEDIA programa. Zbog starosti, velike korištenosti i dotrajalosti postojećeg projektora, unatoč redovitom godišnjem servisiranju i održavanju, sve češće dolazi do smetnji tijekom projekcija te su vidljiva i mehanička oštećenja. Planiramo nabavu 4k projektora koji ima bolju rezoluciju, pruža oštriju i kvalitetniju sliku te veće kontraste. Prednost je nove generacije digitalnih projektora i njihova veća energetska učinkovitost te ćemo tako implementirati zelene politike u naš rad. Nastojat ćemo uvoditi nove tehnologije i u ostale aspekte poslovanja te planiramo nabavu *kartomata* u Dječjoj kući.

Art-kino u svom radu mora prevladavati brojna prostorna ograničenja te koristiti sve postojeće kapacitete za kvalitetnu prilagodbu i provedbu filmskih i brojnih drugih, tehnički zahtjevnih, programa. Unatoč stalnom naporu i radu na održavanju Art-kina *Croatia*, ne možemo zanemariti činjenicu da su posljednja veća ulaganja učinjena 2008. godine, a da pojedini segmenti, poput kino-stolica nisu mijenjani gotovo pedeset godina. Niz je nedostataka koji ograničavaju rad poput dotrajalih instalacija, rascjepkanosti uredskih prostora, nedostatka prostora za socijalizaciju, no najveći su svakako nepostojanje klimatizacije što posebno dolazi do izražaja tijekom većih vrućina kada dvoranu nije moguće koristiti, potom dotrajalost gledališta te nepristupačnost osobama s invaliditetom.

Ključna je prepreka u temeljitom obnavljanju *Croatije* činjenica da prostor nije u vlasništvu Grada Rijeke. Kako bismo prevladali ovaj problem, paralelno radimo na dvije strategije uz podršku Grada. Prva je otvaranje dijaloga s Kapucinskom crkvom Gospe Lurdske kako bismo pokušali naći pravni i ekonomski okvir prihvatljiv svim uključenim stranama, a druga je ispitivanje mogućnosti prenamjene *Teatrina* u kinodvoranu.

Poboljšanje tehničkih i prostornih uvjeta podrazumijeva značajna financijska sredstva te kvalitetne podloge i projekte kako bismo osigurali sufinanciranje i iz drugih izvora. Riječ je o izuzetno složenim i dugotrajnim procesima koji ne ovise samo o Art-kinu, već i o nizu drugih pravnih, ekonomskih te tržišnih faktora. Ulaganja planiramo započeti u narednoj godini te ih nastavljati kroz 2024. i 2025. godinu, ovisno o ostvarenom višku, odnosno sufinanciranju iz drugih izvora.

Dodatno, nužno je raditi i na kvalitetnom i sustavnom održavanju Dječje kuće kako bi se svi uočeni nedostaci ispravili te kako bismo s najvećom pažnjom održavali opremu i objekt. Prioritet je svakako uvođenje sustava hlađenja u projekcijsku dvoranu kako bi se sačuvala izuzetno skupa projekcijska oprema, odnosno projektor.

9. FINANCIJSKI POKAZATELJI: TROŠKOVI PROGRAMA ART-KINA U 2023. GODINI

Art-kino je primjer dobrog poslovanja u području kulture kroz racionalizaciju troškova, uravnotežene prihode i rashode te diverzifikaciju izvora financiranja. Grad Rijeka kontinuirano financijski prati Art-kino, a upravo zahvaljujući ovoj potpori, odnosno statusu javne ustanove u kulturi Grada, naše je financiranje, kao i naš rad, stabilno. S druge strane, Art-kino je izuzetno proaktivno kada govorimo o proširenju izvora prihoda te se u svom radu namjerava nastaviti oslanjati ne samo na proračun Grada, već i na niz drugih donatora te vlastita sredstva.

Pored Grada Rijeke, naš program sustavno financira Hrvatski audiovizualni centar, Europa Cinemas i Primorsko-goranska županija. U našem djelovanju nije zanemariv ni vlastiti prihod koji je do 2020. godine, odnosno početka pandemije, kontinuirano rastao. Nažalost, ovi su prihodi drastično smanjeni tijekom pandemije uslijed nemogućnosti održavanja javnih programa, odnosno smanjenog kapaciteta gledališta i dozvoljenog broja gledatelja. Pa ipak, važno je naglasiti da će, unatoč svim negativnim okolnostima, uz visoke programske standarde, prihod od ulaznica Art-kina u 2022 godini biti viši no u 2021., odnosno 2020. godini.

Art-kino, kao i ostale organizacije u kulturi, trenutno djeluju u neizvjesnim društvenim i ekonomskim okolnostima, tako da predloženi financijski pokazatelji nisu predvidjeli povećanja plaća te rast materijalnih troškova (iako će najvjerojatnije doći do poskupljenja energenata i niza usluga).

Namjera nam je nastaviti transparentno i učinkovito upravljati javnim sredstvima te dobrom organizacijom radnih procesa postići njihovu maksimalnu učinkovitost. Art-kino je visoko razvijena institucija koja ima izuzetno stručan i motiviran tim zaposlenika i vanjskih suradnika te u kojoj

postoji jasno definirana upravljačko-organizacijska struktura. Međutim, i dalje namjeravamo raditi na podizanju standarda rada, poslovanja i produkcije programa te efikasno i racionalno upravljati javnim sredstvima. Želimo sustavno i učinkovito reagirati na novonastale ekonomske i društvene okolnosti, ali istovremeno odgovarati i na kulturne potrebe građana kako bismo zajedno gradili modernu i otvorenu instituciju.

U Financijskom planu Ustanove za narednu godinu planirano je 477.817,00 eura od strane osnivača te 181.510,00 eura iz drugih, vanproračunskih izvora (HAVC, Europa Cinemas, vlastiti prihodi itd).

S poštovanjem,

Slobodanka Mišković, ravnateljica

